Cliëntenraad
sociale zaken

Advies cliëntenraad beleidsplan schuldhulpverlening 2025-~~2029~~ 2028

Inleiding: Op basis van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) moet iedere vier jaar een beleidsplan schuldhulpverlening door de Raad worden vastgesteld. In het beleidsplan legt de gemeenteraad de kaders vast waarbinnen de schuldhulpverlening de komende jaren wordt uitgevoerd. Dit beleidsplan beschrijft de visie van de gemeenten. Op basis van deze visie voert de ISD BW haar taken uit. Dit beleidsplan beschrijft de visie en richting voor de komende jaren. De concrete uitvoering, werkwijzen en praktische afspraken worden vastgelegd in een afzonderlijk uitvoeringsplan schuldhulpverlening.

Omdat de toegang tot schuldhulpverlening (zoals vroegsignalering en regietafels) per gemeente verschilt, zijn er drie afzonderlijke beleidsplannen opgesteld. De uitvoering door ISD BW en de Kredietbank Nederland is echter grotendeels gelijk. De plannen verschillen vooral op lokale invulling. Bij de totstandkoming van het beleidsplan is input gevraagd van professionals en vrijwilligers uit de praktijk, waaronder beleidsadviseurs, medewerkers vroegsignalering en schuldhulpverlening. Per plan wordt een voorwoord toegevoegd door de portefeuillehouder.

Wat wijzigt er?

Beleidsplan Schuldhulpverlening: In de afgelopen vier jaar hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan in wet- en regelgeving, waaronder de verplichte vroegsignalering en de invoering van het landelijke verbeterplan schuldhulpverlening. Daarnaast hebben het kabinet, de VNG, de NVVK en Divosa een gezamenlijk plan ontwikkeld om de schuldhulp in Nederland te versterken. Het plan – de 'basisdienstverlening schuldhulpverlening'.

Ten opzichte van het vorige beleidsplan zijn er duidelijke wijzigingen doorgevoerd. Het plan bouwt voort op de bestaande aanpak van de afgelopen jaren, maar scherpt de koers aan met drie speerpunten:

- Preventie en financiële zelfredzaamheid: meer inzet op vroegtijdige ondersteuning, financiële educatie en nazorg.

- Laagdrempelige toegang tot hulp: betere vindbaarheid en bereikbaarheid van schuldhulpverlening, ook via informele netwerken.
- Gedeelde verantwoordelijkheid: intensieve samenwerking met ketenpartners, schuldeisers en vrijwilligers.

Daarnaast wordt meer inzicht in resultaten en monitoring ingebouwd, zodat beleid en uitvoering continue kunnen verbeteren en er zowel tussentijds als aan het einde van de looptijd van dit beleidsplan kan worden geëvalueerd en waar nodig bij gestuurd.

Ons advies:

De Clientenraad van de ISD Brabantse is gevraagd een advies uit te brengen op het beleidsplan. Ons advies formuleren wij rondom de drie speerpunten aangevuld met een aantal algemene opmerkingen.

Speerpunt 1: Preventie en financiële zekerheid:

- De drie gemeenten hebben een verschillende aanpak in de preventie bij betalingsachterstand c.q. de vroegsignalering. Ons advies is te bekijken welke aanpak het meest effectief en efficiënt is.
- Werkenden met schulden blijken steeds vaker voor te komen. Voor werkgevers is een werknemer met schulden een lastig op te lossen probleem. Om de groep werkenden met schulden te bereiken adviseren wij om sociale partners te betrekken bij de preventie.
- De ambitie is 5% meer ondernemers met schulden te bereiken. Het is lastig in te schatten hoe groot deze groep nu is en te beoordelen of dit percentage echt ambitieus is. Is er enig inzicht te geven in de aard en omvang van deze groep?
- Er blijken wachtlijsten te zijn voor diegene die op eigen initiatief hulp zoeken bij samenwerkingspartners. Gedurende de wachttijd is de kans groot dat schulden oplopen. Wij willen aandacht vragen voor deze situatie.

Speerpunt 2: Laagdrempelige en zichtbare toegang

- Klanttevredenheid wordt gemeten en moet minimaal '7' zijn. De vraag is wie 'klant' zijn. Worden hiertoe ook de deelnemers van een niet succesvol traject meegenomen of betreft het diegene die een traject hebben afgerond?
- Opvallend is het hoge uitvalpercentage. Is inzichtelijk waardoor dit wordt veroorzaakt?

Speerpunt 3: Samen verantwoordelijk:

- Onze grote zorg is de lange duur van het totale schuldsaneringstraject.
  Er zijn een tweetal momenten waarop problemen kunnen verergeren als gevolg van de te volgen procedure. Ten eerste kunnen cliënten vaak niet direct begeleid worden om te werken aan een financieel stabiele situatie. (Dit is een voorwaarde om het schuldsaneringstraject te mogen aanvangen.) Ze komen hiervoor op een wachtlijst. De tijd op de wachtlijst kan leiden tot een verdere verslechtering van de financiële situatie.
  Als de client een financiële stabiele situatie heeft bereikt moeten er heel veel gegevens aangeleverd worden. De hoeveelheid gegevens, voor velen complexe gegevens, en de duur om deze te verzamelen, kan leiden tot vertraging.
  De meest cruciale partner in het gehele traject is Kredietbank Nederland. Onze vraag is of en hoe de effectiviteit en efficiëntie van deze en andere partners in het traject, en met name Kredietbank Nederland, wordt beoordeeld.

Algemeen:

- Er worden veel KPI's genoemd in het beleidsplan. Wij vragen inzicht in huidige stand en de ontwikkelingen van deze KPI's. Met name die KPI's die betrekking hebben op de omvang van de doelgroep en de kwaliteit van de begeleiding.
- SMART-doelen stellen is prima, gestelde doelen halen mag niet leiden tot tevredenheid. Bijvoorbeeld: het is de ambitie om 30% van de inwoners met een betalingsachterstand te bereiken. Idealiter zou dit natuurlijk 100% moeten zijn!
- Het spel van besluitvorming is soms ondoorzichtig. De adviesraden sociaal domein kunnen de lokale impact op onderdelen beoordelen, hun input zal van waarde zijn. Ons advies is de adviesraden de beleidsplannen voor te leggen en advies te vragen over hun gemeentelijk beleidsplan.

Conclusie:

Wij kunnen instemmen met het beleidsplan Schuldhulpverlening. Wel verwachten wij daarbij een reactie op onze vragen en opmerkingen zoals hiervoor geformuleerd.
Vanaf eind 2024 staat het beleidsplan Schuldhulpverlening op de agenda van de cliëntenraad. Na een moeizame start hebben wij mogen ervaren dat de op- en aanmerkingen vanuit de cliëntenraad serieus werden genomen. Wij hebben dit als prettig ervaren en hopen dat we deze samenwerking op dit en andere onderwerpen kunnen continueren.

Secretaris,

De heer G. de Heer

Voorzitter,

De heer P. Jacobs